

Justitieutskottets betänkande 2019/20:JuU17

Reglering av vapenmagasin

Sammanfattning

Utskottet avstyrker regeringens proposition Reglering av vapenmagasin och bifaller därmed fyra motionsyrkanden om avslag på propositionen. I denna del finns en reservation (S, V, MP).

Utskottet föreslår även att riksdagen avslår sex motionsyrkanden.

I betänkandet finns totalt fem reservationer (S, M, SD, C, V, KD, L, MP) och ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:58 Reglering av vapenmagasin.

Tio yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Reglering av vapenmagasin	6
Licens för vapenmagasin m.m.	12
Beslag och förverkande	14
En ny vapenlagstiftning	16
Reservation	22
1. Reglering av vapenmagasin, punkt 1 (S, V, MP)	22
2. Licens för vapenmagasin, punkt 2 (L)	22
3. Definitionen av vapenmagasin, punkt 3 (C)	23
4. Beslag och förverkande, punkt 4 (M, SD, KD)	24
5. En ny vapenlagstiftning, punkt 5 (C)	24
Särskilt yttrande	26
Reglering av vapenmagasin, punkt 1 (V)	26
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	27
Propositionen	27
Följdmotionerna	27
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	29

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Reglering av vapenmagasin**

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3461 av Johan Hedin (C) yrkande 1,

2019/20:3465 av Johan Forssell m.fl. (M, KD) yrkande 1,

2019/20:3468 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 1 och

2019/20:3474 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 och
avslår proposition 2019/20:58.

Reservation 1 (S, V, MP)

2. **Licens för vapenmagasin**

Riksdagen avslår motion

2019/20:3468 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2.

Reservation 2 (L)

3. **Definitionen av vapenmagasin**

Riksdagen avslår motion

2019/20:3461 av Johan Hedin (C) yrkande 4.

Reservation 3 (C)

4. **Beslag och förverkande**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3465 av Johan Forssell m.fl. (M, KD) yrkande 2 och

2019/20:3474 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 4 (M, SD, KD)

5. **En ny vapenlagstiftning**

Riksdagen avslår motion

2019/20:3461 av Johan Hedin (C) yrkandena 2 och 3.

Reservation 5 (C)

Stockholm den 2 april 2020

På justitieutskottets vägnar

Andreas Carlson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Carlson (KD), Maria Strömkvist (S), Katja Nyberg (SD), Karolina Skog (MP), Hanna Gunnarsson (V), Alexandra Anstrell (M), Ida Drougge (M), Karin Enström (M), Christer Nylander (L), Martina Johansson (C), Anna-Caren Säterberg (S), Gunilla Svantorp (S), Hans Ekström (S), Leif Nysmed (S), Caroline Nordengrip (SD), Matheus Enholm (SD) och Larry Söder (KD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2019/20:58 Reglering av vapenmagasin. I propositionen föreslår regeringen en generell reglering av löstagbara vapenmagasin som innebär att alla löstagbara magasin oavsett kapacitet och storlek ska omfattas av vapenlagens tillämpningsområde.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I betänkandet behandlar utskottet även fyra motioner som har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionerna återges i bilagan.

Under ärendets beredning har inrikesminister Mikael Damberg besökt utskottet och informerat om regeringens förslag till reglering av vapenmagasin.

Utskottets överväganden

Reglering av vapenmagasin

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår regeringens proposition Reglering av vapenmagasin och bifaller därmed fyra motionsyrkanden om avslag på propositionen. Jämför reservation 1 (S, V, MP) och det särskilda yttrandet (V).

Propositionen

Bakgrund

I maj 2017 antogs ett nytt direktiv, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, kallat ändringsdirektivet. Direktivet har till huvudsyfte att motverka att skjutvapen missbrukas genom att användas i brottslig verksamhet. I direktivet finns bl.a. bestämmelser om vapenmagasin.

I regeringens proposition behandlas de förslag om reglering av vapenmagasin som lämnats i promemorian Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (Ds 2018:1).

Regeringen föreslår att vapenlagens reglering ska omfatta alla löstagbara magasin oberoende av kapacitet och storlek

Vapenmagasin omfattas inte av de särskilda regler om förverkande som finns i vapenlagen. Föremål, t.ex. vapenmagasin, kan visserligen med stöd av bestämmelserna i 36 kap. 3 § brottsbalken och 27 kap. 14 a § rättegångsbalken under vissa förutsättningar beslagtas och förverkas, trots att innehav av föremålet inte är straffbart. Möjligheten att beslagta föremål med stöd av dessa bestämmelser är dock begränsad och förutsätter t.ex. att omständigheterna är sådana att det kan befaras att det aktuella föremålet kan komma till brottslig användning. Enligt Polismyndigheten har reglerna om beslag inte kunnat tillämpats i alla situationer då vapenmagasin har påträffats, och en generell reglering av löstagbara vapenmagasin skulle därför förbättra polisens möjlighet att motverka illegalt innehav av skjutvapen.

I dag är det lagligt att utan tillstånd inneha magasin till bl.a. pistoler och automatvapen. Genom ändringsdirektivet till EU:s vapendirektiv införs ett tillståndskrav vid förvärv av magasin av en viss storlek och till vissa vapen. Direktivet kräver således att vapenmagasin regleras i viss utsträckning. Vapendirektivet är ett minimidirektiv, vilket innebär att medlemsstaterna får anta bestämmelser som är strängare än de som finns i direktivet.

Regeringen föreslår i propositionen en generell reglering av löstagbara vapenmagasin och presenterar en rad argument som talar för den lösningen. Ett av regeringens huvudargument är den senaste tidens ökade skjutvapenvåld. Av de illegala vapen som under 2018 undersöktes av Polismyndigheten utgjordes drygt 70 procent av pistoler. Pistoler har nästan alltid förhållandevis små magasin och dessa omfattas inte av förslaget i lagrådsremissen Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv. Enligt det förslaget skulle hanteringen av dessa magasin förbli oreglerade och sådana magasin skulle kunna fortsätta att innehas utan att innehavet skulle vara tillståndspliktigt eller straffsanktionerat. En generell reglering är enligt regeringen enkel att tillämpa, eftersom bestämmelsen inte behöver begränsas till vapen av viss storlek eller till magasin med en viss kapacitet. Till detta kommer att det finns magasin som kan användas till patroner av olika kaliber och som har olika kapacitet beroende på vilken kaliber som används. Med en generell reglering undviks eventuella tveksamheter om klassificeringen av sådana magasin.

Regeringen skriver vidare att det inte finns skäl att ifrågasätta att en generell reglering kan få konsekvenser som kan uppfattas som betungande för ansvarstagande legala vapeninnehavare, som jägare och sportskyttar. Men regeringen vill samtidigt betona att förslaget innebär att legala vapeninnehavare, som har tillstånd för sina vapeninnehav, fritt får förvärva och inneha magasin som är avsedda för samma ändamål som tillståndet. Det är först om innehavet av magasinet avser något annat ändamål som tillstånd krävs. Samma ordning gäller redan för innehav av ammunition. Regeringen uppger vidare att Polismyndigheten anser att den administrativa hanteringen för myndigheten inte kommer att öka i nämnvärd omfattning eftersom förhållandevis få magasin kommer att omfattas. För den enskilde vapeninnehavaren innebär förslaget endast att tillstånd behöver sökas för magasin under samma förutsättningar som i dag gäller för inköp av ammunition.

Mot den något större administrativa bördan för enskilda legala vapeninnehavare och Polismyndigheten står det starka intresset av att begränsa tillgången till vapenmagasin i kriminella miljöer. Polismyndigheten har för regeringen framhållit att förslaget till en generell reglering av löstagbara magasin ger en potential att på ett tydligt sätt förbättra polisens möjligheter att motverka och begränsa illegalt innehav och användande av skjutvapen.

Ändringsdirektivet innehåller inte någon närmare definition av vad som utgör löstagbara magasin och det finns heller ingen definition i svensk rätt. Med magasin avses den behållare som är ämnad att innehålla ammunition till ett skjutvapen. Ur magasinet matas ammunitionen fram till pipans patronläge, vilket kan göras automatiskt eller manuellt. Löstagbara magasin är konstruerade för att vara lätta att byta. Magasinen tillverkas vanligen i metall eller hårdplast. Magasinkapaciteten för gevär brukar uppgå till mellan tre och sex patroner, men det förekommer större magasin. Pistoler har näst intill alltid magasin som innehåller mellan sex och 18 patroner, medan automatkarbiner

kan ha löstagbara magasin som rymmer upp till trettio patroner. Ett magasin kan bestå av olika komponenter beroende på den aktuella konstruktionen. Kompletta och fungerande löstagbara magasin bör alltid omfattas av den föreslagna regleringen i vapenlagen. Detsamma bör gälla en komplett samling av nödvändiga delar som enkelt kan monteras samman till användbara löstagbara magasin (jfr NJA 1987 s. 643). Den närmare betydelsen av begreppet löstagbara magasin får enligt regeringen avgöras i rättstillämpningen.

Det ska krävas tillstånd enligt vapenlagen för att få inneha löstagbara magasin

Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning ska utan särskilt tillstånd få inneha löstagbara magasin till vapnet om magasinerna är avsedda för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehavet av vapnet. I andra fall ska tillstånd att inneha löstagbara magasin få beviljas om det skäligen kan antas att magasinerna inte kommer att missbrukas. Regeringens förslag innebär således att löstagbara vapenmagasin regleras på samma sätt som ammunition. Enligt regeringen gör sig behovet av att tillståndsfritt få inneha löstagbara magasin inte särskilt starkt gällande när syftet är att inneha magasinerna för något annat ändamål än det som omfattas av tillståndet eller rätten att inneha ha vapnet för skjutning. Det är vidare en fördel vid rättstillämpningen om regleringen av ammunition och löstagbara magasin kan utformas på ett likartat sätt.

Vapenlagen ska inte gälla löstagbara magasin som innehåses av staten. Regeringen ska få besluta att vapenlagen inte ska gälla löstagbara magasin som innehåses av en främmande stats militära styrka som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.

Regeringen ska vidare få utfärda föreskrifter om att kravet på tillstånd för löstagbara magasin inte ska gälla innehav av magasin som lämnats över från staten till bl.a. vissa statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen. Regeringen ska också få utfärda föreskrifter om att vapenlagen inte ska gälla löstagbara magasin som en företrädare för en annan stats myndighet medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller vid en resa genom Sverige för tjänsteändamål.

Otillåtet innehav av löstagbara magasin ska vara straffsanktionerat på samma sätt som otillåtet innehav av ammunition

Regeringen föreslår att 9 kap. 2 § första stycket d vapenlagen (1996:67) ska utvidgas till att omfatta även löstagbara magasin. En sådan reglering gör det möjligt att kontrollera legitimt innehav och användning av sådana magasin, samtidigt som användning för brottslig verksamhet kan förhindras. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet innehar ett löstagbart magasin utan att ha rätt

till det ska alltså kunna dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. På motsvarande sätt som för ammunition bör det i ringa fall inte dömas till ansvar.

Tillägget i samma bestämmelse om underlåtenhet att följa ett beslut att lämna över ammunition för inlösen ska tas bort eftersom den enligt regeringens bedömning inte längre fyller någon funktion.

Enligt 9 kap. 7 § vapenlagen får åtal mot någon som frivilligt lämnar in skjutvapen eller ammunition till Polismyndigheten väckas endast om det är motiverat från allmän synpunkt. Avsikten med denna särskilda åtalsregel är att uppmuntra allmänheten att lämna in skjutvapen och ammunition för vilka tillstånd saknas, och åtalsregeln ger den som olovligt innehar denna egendom möjlighet att göra sig av med den på ett säkert sätt. Det ligger också i samhällets intresse att få kontroll över egendom som innehas olovligen. Samma skäl gör sig gällande även för löstagbara magasin, och den särskilda åtalsregeln bör därför enligt regeringen utvidgas till att omfatta även löstagbara magasin.

Regeringen föreslår vidare att löstagbara magasin, under samma förutsättningar som gäller för ammunition, ska kunna förklaras förverkade. I vapenlagen finns bestämmelser om förverkande av skjutvapen och ammunition som varit föremål för vissa brott. Innebörden av ett förverkande är att den som begått brottet förlorar äganderätten till egendomen, som därmed inte kan användas för att begå nya brott. Reglerna innebär bl.a. att ammunition som någon innehåft utan att ha rätt till det eller som överlåtits till någon som inte har rätt att inneha egendomen kan förklaras förverkad (9 kap. 5 § vapenlagen). Detta innebär att den som innehåft löstagbara magasin utan att ha haft rätt till det eller som överlätit magasin till någon som inte haft rätt att inneha dem kan förlora äganderätten till egendomen.

Ett tillstånd att inneha löstagbara magasin ska återkallas under samma förutsättningar som gäller för ammunition (6 kap. 2 § vapenlagen).

Skyldigheten att under vissa förutsättningar omhänderta vapen och tillhörande ammunition och tillståndsbevis ska gälla även löstagbara magasin som hör till vapnet (6 kap. 4 § vapenlagen).

Löstagbara magasin ska få överlåtas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha egendomen

Om löstagbara magasin överlåts genom ombud ska ombudet ha ett eget vapentillstånd. Överträdelse av bestämmelsen ska straffsanktioneras. De vapenhandlare som vill överlåta löstagbara magasin får därmed en skyldighet att kontrollera att den som vill köpa löstagbara magasin har tillstånd eller rätt att inneha egendomen. Därigenom skulle risken för att löstagbara magasin kommer i orätta händer kunna begränsas och användning av löstagbara magasin för brottslig verksamhet förhindras. En sådan bestämmelse är också i linje med den höga skyddsnivå som svensk vapenlagstiftning generellt sett har.

Det ska krävas tillstånd för att få föra in löstagbara magasin i Sverige

Löstagbara magasin ska under vissa förutsättningar även få föras in utan särskilt tillstånd. Enligt 2 kap. 1 § d vapenlagen krävs det tillstånd för att föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige. Syftet med bestämmelsen är att ha kontroll över vilka vapen och vilken ammunition som förs in i landet. I huvudsak gäller samma krav för tillstånd till införsel av vapen och ammunition som för tillstånd till innehav av sådan egendom. Eftersom regeringen föreslår att löstagbara magasin endast ska få innehas under vissa förutsättningar finns det även skäl att införa villkor för införsel av dessa. I 2 kap. 11–13 §§ vapenlagen regleras förutsättningarna för att få tillstånd att föra in skjutvapen eller ammunition, införseltillståndets räckvidd och undantag från kravet på införseltillstånd. Samma regler som gäller för införsel av ammunition bör i dessa fall även gälla för löstagbara magasin.

Enligt 3 § lagen (2000:1225) om straff för smuggling döms den som, i samband med införsel till landet av en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel, uppsåtligen bryter mot förbudet eller villkoret genom att inte anmäla varan till tullbehandling för smuggling till böter eller fängelse i högst två år. Eftersom regeringen föreslår att löstagbara magasin ska omfattas av villkor för införsel innebär detta att införsel i strid med dessa villkor kan utgöra ett smugglingsbrott. I 9 kap. 4 § vapenlagen bör det upplysas om att det för löstagbara magasin, liksom för vapen och ammunition, finns bestämmelser om straff för olovlig införsel i lagen om straff för smuggling.

Löstagbara magasin ska, på samma sätt och under samma förutsättningar som ammunition, omfattas av bestämmelserna om förvaring och transport

Reglerna syftar till att förhindra stölder av skjutvapen och ammunition. Reglerna och deras efterlevnad är av grundläggande betydelse för att förhindra att skjutvapen och ammunition kommer i orätta händer. Även löstagbara magasin, som enligt propositionen regleras i vapenlagen, kan om de hamnar i orätta händer utgöra en säkerhetsrisk vilket kräver att innehavarna hanterar dem med stort ansvar. Samma krav bör därför ställas på förvaring och transport av löstagbara magasin som på förvaring av ammunition.

Överträdelse av bestämmelserna om förvaring ska straffsanktioneras. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna om förvaring av löstagbara magasin som innehas av sammanslutningar, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare ska kunna dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Straffbestämmelsen som rör förvaring åt någon annan ska dessutom utvidgas till att omfatta ammunition. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få utfärda föreskrifter om krav på sammanslutningars förvaring av löstagbara magasin. Regeringen eller den

myndighet som regeringen bestämmer ska få utfärda föreskrifter om vad som ska gälla utöver vapenlagens bestämmelser om transport av löstagbara magasin.

Inlösen av löstagbara magasin samt dödsboms och konkursboms innehav av löstagbara magasin

Löstagbara magasin ska, på samma sätt och under samma förutsättningar som gäller för skjutvapen och ammunition, kunna lösas in av staten. Löstagbara magasin som ingår i ett dödsbo eller ett konkursbo ska omfattas av samma regler som skjutvapen och ammunition som ingår i ett sådant.

Registrering av personer och organisationer som har meddelats beviljats att inneha löstagbara magasin

Polismyndigheten ska, på motsvarande sätt som myndigheten i dag gör med dem som fått tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition, föra register över dem som beviljats tillstånd att inneha löstagbara magasin.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2020. Den som vid ikraftträdandet innehar löstagbara magasin eller förvarar sådana åt någon annan utan föreskrivet tillstånd ska få inneha eller förvara magasinerna till utgången av oktober 2020 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts dessförinnan, till dess ansökan om tillstånd prövats slutligt.

Motionerna

I motion 2019/20:3461 av Johan Hedin (C) yrkande 1 begärs att riksdagen ska avslå propositionen. Yrkande om avslag på propositionen framställs även i kommittémotion 2019/20:3465 av Johan Forssell m.fl. (M, KD) yrkande 1, kommittémotion 2019/20:3468 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 1 och kommittémotion 2019/20:3474 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1.

Utskottets ställningstagande

I Sverige ska alla vara trygga, oavsett var man bor. Under senare år har skjutvapenvåldet i kriminella miljöer utvecklats på ett oroväckande sätt. Kampen mot det grova våldet och den utbredda gängkriminaliteten måste intensifieras. Utskottet delar regeringens uppfattning att polisen och det övriga rättsväsendet måste ges de resurser och redskap som krävs för att vända utvecklingen.

Enligt utskottet drabbar emellertid den nu föreslagna regleringen av löstagbara vapenmagasin fel målgrupper. I stället för att göra det svårare för gängkriminella att begå våldsbrott innebär förslaget att det blir krångligare för jägare och sportskyttar att köpa, inneha, använda och förvara magasin vid jakt,

träning och tävlingar. Genom förslaget uppstår dessutom onödiga gränsdragningsproblem. Syftet att minska tillgången till magasin bör enligt utskottets mening i stället säkerställas genom åtgärder som inte är betungande för enskilda legala vapenägare.

Mot den bakgrunden är det utskottets uppfattning att de positiva effekter som regeringens förslag kan bidra med i kampen mot det ökade skjutvapenvåldet inte uppväger de negativa följder som drabbar legala vapeninnehavare. Förslaget bör således inte genomföras. Utskottet föreslår därför att propositionen ska avslås och att motionerna 2019/20:3461 (C) yrkande 1, 2019/20:3465 (M, KD) yrkande 1, 2019/20:3468 (L) yrkande 1 och 2019/20:3474 (SD) yrkande 1 ska bifallas.

Licens för vapenmagasin m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om att den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning utan särskilt tillstånd ska få inneha löstagbara vapenmagasin och om att tillståndspliktiga vapenmagasin måste definieras på ett entydigt och rättssäkert sätt.

Jämför reservation 2 (L) och 3 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3468 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2 begärs att regeringen skyndsamt ska ta fram förslag till lagstiftning med innebörden att den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning utan särskilt tillstånd ska få inneha löstagbara vapenmagasin.

I motion 2019/20:3461 av Johan Hedin (C) yrkande 4 anförs att lagregleringen av vapenmagasin måste definiera det tillståndspliktiga föremålet på ett entydigt och rättssäkert sätt.

Gällande rätt

Som framgår ovan är det i dag lagligt att utan tillstånd inneha magasin till bl.a. pistoler och automatvapen. Genom ändringsdirektivet till EU:s vapendirektiv införs ett tillståndskrav vid förvärv av magasin av en viss storlek och till vissa vapen. Direktivet kräver således att vapenmagasin regleras i viss utsträckning. Vapendirektivet är ett minimidirektiv, vilket innebär att medlemsstaterna får anta bestämmelser som är strängare än de som finns i direktivet.

Regeringen har aviserat att en proposition om genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv kommer att överlämnas till riksdagen under våren 2020.

Propositionen

Regeringens förslag innebär, som framgår ovan, att den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning utan särskilt tillstånd ska få inneha löstagbara magasin till vapnet om magasinerna är avsedda för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehavet av vapnet. I andra fall ska tillstånd att inneha löstagbara magasin få beviljas om det skäligen kan antas att magasinerna inte kommer att missbrukas.

Lagrådet har i det aktuella lagstiftningsärendet framfört vissa synpunkter på att begreppet löstagbara magasin tillförs vapenlagstiftningen utan att begreppet förklaras eller berörs i lagrådsremissen. Lagrådet anförde att det är angeläget att begreppet förklaras och konkretiseras, särskilt eftersom ett brott mot bestämmelserna ska vara straffsanktionerat. Lagrådet anförde vidare att det knappast torde vara möjligt att en definition i lagtext skulle bli tillräckligt heltäckande och samtidigt uppnå tillfredsställande precision eftersom det snarare är det funktionella begreppet magasin som avses, mer än föremålet i sig.

I propositionen har regeringen förtydligat vad som avses med magasin under rubriken Begreppet löstagbara magasin (se sid 21 f.) och i författningskommentaren anges följande (s. 36 f.):

Med magasin avses den behållare som är ämnad att innehålla ammunition till ett skjutvapen. Ur magasinet matas ammunitionen fram till pipans patronläge, vilket kan göras automatiskt eller manuellt. Löstagbara magasin kan bestå av olika komponenter beroende på den aktuella konstruktionen. Ett komplett, funktionsdugligt magasin bör dock alltid omfattas av bestämmelsen, liksom en komplett samling av nödvändiga delar som enkelt kan monteras samman till ett magasin (jfr NJA 1987 s. 643).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har, som framgår ovan, avstyrkt regeringens förslag till reglering av vapenmagasin med hänvisning till att lagförslaget skulle drabba legala vapenägare alltför hårt och leda till onödig gränsdragningsproblematik. Utskottet utgår från att regeringen, bl.a. i arbetet med att genomföra 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv, kommer att fortsätta att överväga hur regleringen av vapenmagasin bör utformas. Mot denna bakgrund finns det enligt utskottet inte anledning för riksdagen att göra några sådana tillkännagivanden som motionärerna efterfrågar. Utskottet avstyrker således motionerna 2019/20:3461 (C) yrkande 4 och 2019/20:3468 (L) yrkande 2.

Beslag och förverkande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om att regeringen ska utreda en ny befogenhet att beslagta och förverka löstagbara magasin.

Jämför reservation 4 (M, SD, KD).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3465 av Johan Forssell m.fl. (M, KD) yrkande 2 begärs att regeringen ska snabbutreda och återkomma med förslag om en ny befogenhet att beslagta och förverka löstagbara magasin. Ett liknande yrkande framställs i kommittémotion 2019/20:3474 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2.

Gällande rätt

Vapen och ammunition som varit föremål för brott enligt vapenlagen ska förklaras förverkade, om det inte är uppenbart oskäligt (9 kap. 5 § vapenlagen). Som framgår ovan är det inte olagligt att inneha ett vapenmagasin, och det finns inte någon grund i vapenlagen att förverka vapenmagasin.

I 27 kap. rättegångsbalken (RB) regleras beslag och hemliga tvångsmedel. I 4 § första stycket stadgas att ett föremål får tas i beslag när en person blir gripen eller anhållen. Ett föremål, som i annat fall påträffas, får tas i beslag efter beslut av undersökningsledaren eller åklagaren. Vid fara i dröjsmål får, med visst undantag, åtgärden vidtas av en polisman även utan sådant beslut (27 kap. 4 § andra stycket RB). Av 14 a § framgår att det är möjligt att ta föremål i beslag som med stöd av 36 kap. 3 § brottsbalken (BrB) kan förverkas utan samband med ett konkret brott.

Av 36 kap. 1 § BrB framgår att egendom som använts som hjälpmedel vid brott eller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott får förklaras förverkad under vissa förutsättningar. I 3 § stadgas att förverkande även får beslutas i fråga om föremål

1. som på grund av sin särskilda beskaffenhet och omständigheterna i övrigt kan befaras komma till brottslig användning
2. som är ägnade att användas som vapen vid brott mot liv eller hälsa och som har påträffats under omständigheter som gav anledning att befara att de skulle komma till sådan användning eller
3. som är ägnade att användas som hjälpmedel vid brott som innefattar skada på egendom och som har påträffats under omständigheter som gav uppenbar anledning att befara att de skulle komma till sådan användning.

Propositionen

Regeringen föreslår i propositionen att löstagbara magasin, under samma förutsättningar som gäller för ammunition, ska kunna förklaras förverkade. Regeringen uppger vidare följande. Som framgår ovan omfattas inte vapenmagasin av de särskilda regler om förverkande som finns i vapenlagen. Föremål, t.ex. vapenmagasin, kan visserligen med stöd av bestämmelserna i 36 kap. 3 § brottsbalken och 27 kap. 14 a § rättegångsbalken under vissa förutsättningar beslagtas och förverkas, trots att innehav av föremålet inte är straffbart. Möjligheten att beslagta föremål med stöd av dessa bestämmelser är dock begränsad och förutsätter t.ex. att omständigheterna är sådana att det kan befaras att det aktuella föremålet kan komma till brottslig användning. Polismyndigheten har uppgett att reglerna om beslag inte har kunnat tillämpats i alla situationer då vapenmagasin har påträffats, och en generell reglering av löstagbara vapenmagasin skulle därför förbättra polisens möjlighet att motverka illegalt innehav av skjutvapen.

I vapenlagen finns bestämmelser om förverkande av skjutvapen och ammunition som varit föremål för vissa brott. Innebörden av ett förverkande är att den som begått brottet förlorar äganderätten till egendomen, som därmed inte kan användas för att begå nya brott. Reglerna innebär bl.a. att ammunition som någon innehaft utan att ha rätt till det eller som överlåtits till någon som inte har rätt att inneha egendomen kan förklaras förverkad. Regeringens förslag innebär att även löstagbara magasin, på samma sätt som ammunition, ska kunna förklaras förverkade när de varit föremål för vissa brott. Enligt propositionen ska bestämmelsen i 9 kap. 5 § vapenlagen utvidgas till att även omfatta löstagbara magasin. Detta innebär att den som innehaft löstagbara magasin utan att ha haft rätt till det eller som överlätit magasin till någon som inte haft rätt att inneha dem kan förlora äganderätten till egendomen.

När ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras förverkad. Regeringen uppger avslutningsvis att det är rimligt och ändamålsenligt att detta ska gälla även löstagbara magasin som hör till vapnet.

Utskottets ställningstagande

I arbetet mot det ökade skjutvapenvåldet kan beslag och förverkande av vapenmagasin vara en viktig pusselbit och det finns redan i dag stöd i lagstiftningen för att beslagta och förverka vapenmagasin under vissa förutsättningar. Enligt regeringen och Polismyndigheten har det dock förekommit situationer där nuvarande lagstiftning inte har varit tillräcklig, vilket har resulterat i att påträffade vapenmagasin inte har kunnat förverkas. Som framkommit ovan har utskottet avstyrkt regeringens förslag till reglering av vapenmagasin, som var avsedd att åtgärda dessa brister. Utskottet utgår därför från att regeringen kommer att fortsätta arbetet med dessa frågor och överväga vilka andra åtgärder som kan vidtas för att täta de eventuella luckor som finns i nuvarande lagstiftning. Mot denna bakgrund saknas det enligt utskottet anledning för riksdagen att på det sätt som motionärerna efterfrågar

ta initiativ till en snabbutredning av ny befogenhet att beslagta och förverka lösttagbara magasin. Utskottet är således inte berett att ställa sig bakom den lösning som föreslås i motionerna 2019/20:3465 (M, KD) yrkande 2 och 2019/20:3474 (SD) yrkande 2. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

En ny vapenlagstiftning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om att regeringen ska ta fram en ny vapenlagstiftning och om att vapenlicenser bör hanteras av en myndighet specialiserad på jakt-, vilt- och vapenfrågor.

Jämför reservation 5 (C).

Motionen

I motion 2019/20:3461 av Johan Hedin (C) yrkande 2 begärs att regeringen ska ta fram en rättssäker, proportionerlig och funktionell sammanhållen vapenlagstiftning. I yrkande 3 begärs att licenshanteringen därvid ska överföras från Polismyndigheten till en myndighet som är specialiserad på jakt-, vilt- och vapenfrågor så att ansökningar om vapenlicens hanteras på ett rättssäkert och effektivt sätt som bli likvärdig oavsett var i landet man bor.

Bakgrund

EU:s vapendirektiv

Inom EU finns bestämmelser om kontroll av vapen i rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, kallat vapendirektivet, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, kallat 2008 års ändringsdirektiv. I maj 2017 antogs ett nytt direktiv, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, kallat 2017 års ändringsdirektiv.

Vapendirektivet trädde i kraft för medlemsstaterna den 1 januari 1993 och innehåller bestämmelser som delvis harmoniserar lagstiftningen om skjutvapen och om hur förflyttning av vapen inom EU ska ske. Vapendirektivet anger de minsta krav som medlemsstaternas lagstiftning ska uppfylla men tillåter dessa att hålla en högre skyddsnivå. Genom 2008 års ändringsdirektiv anpassades vapendirektivet till FN:s vapenprotokoll (resolution 53/111), och vissa krav skärptes för att åtgärda brister i vapendirektivet som kommissionen påtalat (COM(2000) 837). Genomförandena av vapendirektivet och 2008 års ändringsdirektiv i svensk rätt har främst inneburit en skärpning av kraven för tillstånd till innehav av

ammunition, krav på märkning av skjutvapen, vapendelar och förpackningar med ammunition samt ändringar av kraven för att föra in skjutvapen och ammunition till Sverige och för att överföra sådan egendom till en annan medlemsstat (prop. 1995/96:52 och prop. 2010/11:72).

2017 års ändringsdirektiv har till huvudsyfte att motverka att skjutvapen missbrukas för brottslig verksamhet. Genom ändringsdirektivet skärps vapendirektivets krav på bl.a. märkning, reglering av vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet, underårigas förvärv och innehav av skjutvapen, registerföring, system för övervakning under tillståndstiden, kontroll av distanshandel, förbud mot förvärv och innehav av vissa vapen och viss ammunition, omprövning av tillstånd, reglering av vapenmagasin och andra vapendelar och utbyte av information mellan medlemsstaterna.

Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv

Chefen för Justitiedepartementet gav den 3 april 2017 en utredare i uppdrag att överväga hur ändringsdirektivet skulle genomföras i svensk rätt, analysera hur svensk rätt förhåller sig till ändringsdirektivet samt lämna förslag på de författningsändringar som visar sig nödvändiga på grund av tvingande regler från EU (Ju 2017:E). En utgångspunkt för uppdraget var att – så långt det bedömdes möjligt och ändamålsenligt – upprätthålla nuvarande skyddsnivå i lagstiftningen, samtidigt som de författningsändringar som föreslås inte ska vara onödigt betungande för enskilda tillståndsinnehavare. Utredaren överlämnade i januari 2018 promemorian *Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv* (Ds 2018:1).

Den 7 februari 2019 fattade regeringen beslut om lagrådsremissen *Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv*. I lagrådsremissen föreslår regeringen de lagändringar som krävs för att genomföra 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv. Regeringen bedömer att den svenska regleringen av skjutvapen och ammunition håller en internationellt sett hög skyddsnivå och att den i många avseenden redan uppfyller de krav som ställs i ändringsdirektivet. Det är dock enligt regeringen nödvändigt att genomföra vissa ändringar i främst vapenlagstiftningen, men även i krigsmateriellagstiftningen och lagen om brandfarliga och explosiva varor. Förslagen innebär bl.a. att kraven på märkning och registrering utökas, att vapenmäklarverksamhet regleras på samma sätt som vapenhandlarverksamhet, att löstagbara magasin av en viss storlek regleras i vapenlagen och att innehavstillstånd för vissa vapen som huvudregel ska tidsbegränsas.

Lagrådet yttrade sig över förslagen den 27 februari 2019.

Regeringen tog därefter fram ett omarbetat förslag till ändringar i genomförandet av vapendirektivet som bl.a. innebär att löstagbara magasin för halvautomatiska och repeterande vapen med kantantändning inte längre omfattas av regleringen. Det förändrade förslaget innebär enligt regeringen att jägare över huvud taget inte kommer att beröras av de lagändringar som

föreslås. Ändringar i svensk lagstiftning krävs för att genomföra 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv. Samtidigt aviserade regeringen även att ett antal förslag som kommer att underlätta för legala vapenägare ska genomföras.

Som anförts tidigare är en proposition aviserad under våren 2020.

Uppdrag att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område

Som framgått ovan gav chefen för Justitiedepartementet den 3 april 2017 en utredare i uppdrag att överväga hur ändringarna i vapendirektivet skulle genomföras i svensk rätt. Utredaren fick samtidigt i uppdrag att utreda ett antal andra frågor som hade väckts på vapenlagstiftningens område. Utredaren överlämnade i juni 2018 promemorian Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30).

I promemorian behandlas frågor om tillståndsprövningen av vapendelar, möjligheten för skyddsvakter och ordningsvakter att beviljas tillstånd att inneha skjutvapen med s.k. lånelicens, förtydligande av kravet på synnerliga skäl för enhandsvapen samt utökning av vapenhandlares uppgifter. Vidare behandlas frågor om auktoriserade bevakningsföretags och auktoriserade utbildningsföretags möjligheter att beviljas tillstånd att inneha vapen för utbildningsändamål och möjligheten för Polismyndigheten att i okomplicerade tillståndsärenden införa ett automatiserat beslutsfattande. Förslagen i promemorian har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

En ny viltmyndighet

Enligt 2 kap. 2 § vapenlagen (1996:67) är det i dag Polismyndigheten som prövar frågor om tillstånd enligt lagen. Detta omfattar bl.a. frågor om tillstånd för att inneha skjutvapen eller ammunition.

Jaktlagsutredningen lämnade 2013 i delbetänkandet Viltmyndigheten – jakt och viltförvaltning i en ny tid (SOU 2013:71) ett förslag om inrättandet av en ny sammanhållen myndighet för jakt och viltförvaltning – Viltmyndigheten. I förslaget nämns dock inget om att flytta över handläggningen av vapenlicensärenden till den nya myndigheten.

Miljö- och jordbruksutskottet föreslog, i samband med att regeringen beslutade att avsluta Jaktlagsutredningens uppdrag i förtid, ett tillkännagivande om att det, enligt förslaget från utredningen, borde inrättas en ny myndighet för jaktfrågor och viltförvaltning (bet. 2014/15: MJU9 s. 15). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2014/15:154).

I regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen, som överlämnades till riksdagen den 17 mars 2016, bemötte regeringen tillkännagivandet (s. 154). Regeringen angav att Jaktlagsutredningens delbetänkande hade remitterats och att bedömningen var att vissa aspekter kring en eventuell ny myndighet krävde ytterligare

utredning. Regeringen anförde även att frågorna analyserades och att ärendet bereddes vidare.

Miljö- och jordbruksutskottet ansåg våren 2016 att regeringen borde lägga kraft på att snarast genomföra bl.a. det tillkännagivande som riksdagen hade beslutat i fråga om att skapa en ny myndighet för jakt och viltförvaltning. Utskottet ville se dessa angelägna frågor utredda senast under 2016 och föreslog att riksdagen skulle tillkännage detta för regeringen (bet. 2015/16: MJU19 s. 14). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:227). Frågan bereds dock fortfarande, och i ett svar på en skriftlig fråga anförde statsrådet Jennie Nilsson den 6 februari 2019 följande (fr. 2018/19:41):

Jaktlagsutredningen lämnade ett delbetänkande Viltmyndighet – jakt och viltförvaltning i en ny tid (SOU 2013:71). Betänkandet har remitterats och regeringens bedömning är att vissa frågor kräver ytterligare utredning. Utestående frågor måste analyseras betydligt djupare än vad utredningen har gjort och betänkandets förslag avseende finansieringen är inte tillfredsställande. Bildande av nya myndigheter kostar pengar och det måste finnas ett tydligt mervärde. Därför måste vi noggrant överväga och utreda olika alternativ. Frågan är komplex och har många aspekter som måste beaktas och tas hänsyn till. En väl utformad myndighetsstruktur är en förutsättning för en effektiv och hållbar viltförvaltning. Regeringen agerar för att långsiktigt bygga upp förtroendefulla samarbeten med berörda aktörer i syfte att förbättra förutsättningarna för en effektiv och hållbar viltförvaltning. Viltförvaltningen utvecklas ständigt och Naturvårdsverkets strategi för svensk viltförvaltning har mottagits positivt och regeringen följer hur det arbetet fungerar. Det är viktigt att de åtgärder vi gör stärker jaktens viltvårdande uppdrag.

Samma svar lämnades av statsrådet den 17 april 2019 (fr. 2018/19:498).

I regeringens skrivelse 2019/20:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2019 vidhåller regeringen bedömningen att vissa aspekter kring en eventuell ny myndighet kräver ytterligare utredning (s. 244). Regeringen bedömer att hanteringen av frågan om en ny viltmyndighet ska avvakta dels en pågående översyn av Viltvårdsfondens användning, dels Naturvårdsverkets genomförande av strategin för svensk viltförvaltning. En extern utvärdering av strategin genomfördes i december 2019. Det framgår också att regeringen i budgetpropositionerna för 2017 och 2018 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 23 avsnitt 2.5.6 och prop. 2017/18:1. utg.omr. 23 avsnitt 2.5.3) bekräftade att strategin har rätt inriktning och att Naturvårdsverket ska bedriva sitt viltförvaltningsarbete utifrån den. Ärendet bereds vidare.

Övrigt

Inrikesminister Mikael Damberg svarade i november 2019 på en skriftlig fråga om vad regeringen avser att göra för att förkorta de i dag långa handläggningstiderna för vapenlicenser. Han gav då följande svar:

Polismyndigheten har tidigare fått i uppdrag av regeringen att utveckla sitt arbete med vapentillstånd och har sedan dess genomfört en rad åtgärder. Bland annat har ett digitalt ansökningsförfarande införts och ärendetyper

har omfördelats mellan polisregioner. Myndigheten har i uppdrag att årligen redovisa statistik över handläggningstiderna till regeringen.

Regeringen anser dock att det behövs ett fortsatt arbete på området. Handläggningstiderna för vapentillstånd hos Polismyndigheten måste förkortas. Polismyndigheten har därför i innevarande års regleringsbrev i uppdrag att återrapportera vilka åtgärder som har vidtagits för att stärka myndighetens hantering av vapentillstånd.

Jag har samtidigt förståelse för att Polismyndigheten måste göra prioriteringar i sin verksamhet. Att bekämpa utvecklingen av det grova gängvåldet med skjutningar och sprängningar, och öka tryggheten för medborgarna, är en av de viktigaste uppgifterna för polisen just nu. Det är en uppgift som kräver både resurser och uthållighet.

Tidigare riksdagsbehandling

En moderniserad vapenlagstiftning

Motioner om att se över och modernisera vapenlagstiftningen har flera gånger tidigare behandlats av utskottet, senast våren 2019 (bet. 2018/19:JuU29 s. 26 f.). Utskottet ansåg att det är viktigt med klara och tydliga regler och en ordentlig vandelsprövning av dem som söker vapenlicens. Det är samtidigt enligt utskottets mening av vikt att samhället inte i onödan lägger hinder i vägen för skötsamma jägare och skyttar. Utskottet noterade det arbete som pågår på vapenlagstiftningens område men ansåg att det även behövs en mer generell översyn av det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar för att skapa ett regelverk som inte i onödan försvårar för jakt och sportskytte. Utskottet föreslog bl.a. att man ska se över begränsningen av det antal vapen som får ingå i en jägares vapengarderob i syfte att möjliggöra innehav av ett större antal vapen. I samband med att vapenlagstiftningen ses över borde det därutöver utredas om det är möjligt att tillåta personer och skytteföreningar att inneha fler vapen för jakt och sportskytte. Det borde enligt utskottet även i övrigt utredas om det går att underlätta regelverken för jägare och skytteorganisationer. Utskottet föreslog att riksdagen skulle tillkännage detta för regeringen. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2018/19:298).

En ny viltmyndighet

I samband med behandlingen av motioner om polisfrågor uttalade justitieutskottet våren 2015 att man inte var berett att ställa sig bakom förslag i motioner om att överföra prövningen av licensfrågor till en ny viltmyndighet (bet. 2014/15:JuU16 s. 62). Justitieutskottet behandlade även våren 2017 flera motionsyrkanden liknande det nu aktuella om att överföra prövningen av vapenlicensfrågor till en ny viltmyndighet. Utskottet vidhöll därvid sin tidigare uppfattning och avstyrkte motionerna (bet. 2016/17:JuU18 s. 79). Därefter behandlade utskottet våren 2018 liknande motionsyrkanden förenklat och avstyrkt således dessa (bet. 2017/18:JuU13). Även i betänkande

2018/19:JuU29 avstyrkte utskottet förslag om att överföra prövningen av licensfrågor till en ny tillståndsmyndighet.

Utskottets ställningstagande

Som framgår har riksdagen tidigare tillkännagett att det bl.a. behövs en mer generell översyn av det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar för att skapa ett regelverk som inte i onödan försvårar för jakt och sportskytte. Enligt utskottet saknas det därför skäl för riksdagen att nu göra ett sådant tillkännagivande om framtagande av en ny vapenlagstiftning som motionärerna efterfrågar. Utskottet vidhåller vidare sin tidigare uppfattning att inte ställa sig bakom förslag om att överföra prövningen av licensfrågor till en ny tillståndsmyndighet. Utskottet avstyrker således motion 2019/20:3461 (C) yrkandena 2 och 3.

Reservation

1. **Reglering av vapenmagasin, punkt 1 (S, V, MP)**

av Maria Strömkvist (S), Karolina Skog (MP), Hanna Gunnarsson (V), Anna-Caren Säterberg (S), Gunilla Svantorp (S), Hans Ekström (S) och Leif Nysmed (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:58 och avslår motionerna 2019/20:3461 av Johan Hedin (C) yrkande 1, 2019/20:3465 av Johan Forssell m.fl. (M, KD) yrkande 1, 2019/20:3468 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 1 och 2019/20:3474 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vapenlagstiftningen ska bl.a. förhindra att människor kommer till skada på grund av missbruk av vapen. Under senare år har skjutvapenvåldet i kriminella miljöer utvecklats på ett oroväckande sätt. Ett verktyg i arbetet med att stoppa den negativa utvecklingen är att begränsa tillgången till vapenmagasin i de sammanhang där illegala vapen hanteras, och det är en åtgärd som Polismyndigheten har efterfrågat.

Vi anser att regeringens lagförslag är ändamålsenligt utformade och att de bör antas.

2. **Licens för vapenmagasin, punkt 2 (L)**

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2019/20:3468 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Ett växande problem är att den organiserade brottslighetens tillgång till tung beväpning har ökat, samtidigt som våldsanvändningen har blivit grövre. Våldet från kriminella aktörer ökar i omfattning och grovhet. Det är alltså fler personer som är mer benägna att använda våld samtidigt som våldet blir grövre. Den ökande våldsanvändningen påverkar särskilt situationen för de boende i utsatta områden och stadsdelar.

För att vända utvecklingen krävs skärpt lagstiftning, men de lagändringar som görs ska vara rättssäkra, effektiva och proportionella. Jag delar regeringens bedömning att det behövs en tydligare reglering av vilka som ska få ha tillgång till vapenmagasin. Den som inte bedöms lämplig att äga ett vapen ska inte heller få befatta sig med magasin. Men det omvända ska också gälla; den som efter noggrann vandelsprövning bedöms lämplig att äga vapen ska inte drabbas av oproportionerligt ingripande regler vad gäller innehav av magasin.

Som framgår ovan anser jag att regeringens förslag skapar en onödig regelbörda för laglydiga sportskyttar och jägare. I stället bör en proportionell och effektiv reglering införas som innebär att den som innehar vapenlicens inte därutöver ska behöva söka licens för löstagbara vapenmagasin.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det jag nu har anfört.

3. Definitionen av vapenmagasin, punkt 3 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3461 av Johan Hedin (C) yrkande 4.

Ställningstagande

Det är svårt att definiera vad ett vapenmagasin är, vilket även Lagrådet har understrukit i sin kritik av regeringens lagförslag. Jag ansluter mig till Lagrådets kritik eftersom jag anser att ett tillståndspliktigt föremål måste definieras på ett entydigt och rättssäkert sätt. Som framgår ovan anser jag att regeringens lagförslag inte bör genomföras. Det är emellertid viktigt att det fortsatta arbetet beaktar det anförda.

4. Beslag och förverkande, punkt 4 (M, SD, KD)

av Andreas Carlson (KD), Katja Nyberg (SD), Alexandra Anstrell (M), Ida Drougge (M), Karin Enström (M), Caroline Nordengrip (SD), Matheus Enholm (SD) och Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3465 av Johan Forssell m.fl. (M, KD) yrkande 2 och

2019/20:3474 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Ett av de främsta syftena med regeringens förslag till reglering av löstagbara magasin är att underlätta för polisen att beslagta och förverka magasin som påträffas hos kriminella. För att säkerställa att detta syfte verkligen uppnås föreslår vi, till skillnad från regeringen, att brottsbalkens bestämmelser om förverkande kompletteras med en uttrycklig befogenhet att beslagta och förverka löstagbara magasin som påträffas i kriminella miljöer och i situationer där de befaras komma till användning vid brott mot liv eller hälsa. En sådan befogenhet skulle göra det möjligt att beslagta löstagbara magasin som påträffas hos kriminella även i de fall då det inte är möjligt att förverka dem med stöd av vapenlagen. För att inte någon ytterligare fördröjning ska uppstå föreslår vi att regeringen snabbtredrer frågan enligt ovan och återkommer till riksdagen med ett konkret förslag.

5. En ny vapenlagstiftning, punkt 5 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3461 av Johan Hedin (C) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Utskottet har som framgått ovan avstyrkt regeringens lagförslag. Det är enligt min mening viktigt att regeringen nu tar ett omtag kring vapenfrågorna och

lyssnar på den kritik som kommit från såväl Lagrådet som jakt- och skytterörelsen. Regeringen bör således ta fram en rättssäker, proportionerlig och funktionell sammanhållen vapenlagstiftning som långsiktigt och varaktigt bygger ett säkrare samhälle.

Vidare bör vapenlicenser hanteras av en myndighet specialiserad på jakt-, vilt- och vapenfrågor som kan bygga upp kompetens för att kunna hantera ansökningar om vapenlicenser på ett rättssäkert och effektivt sätt som också blir likvärdigt oavsett var i landet man bor.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det jag nu har anfört.

Särskilt yttrande

Reglering av vapenmagasin, punkt 1 (V)

Hanna Gunnarsson (V) anför:

Den svenska regleringen av skjutvapen och ammunition håller internationellt sett en hög skyddsnivå. Vänsterpartiets fokus är att reglera de illegala vapen som används i kriminella miljöer men vi vill samtidigt inte försvåra för legala vapenägare som jägare och sportskyttar. Regeringen anför i propositionen att jägare över huvud taget inte kommer att beröras av de lagändringar som nu föreslås. Mycket tyder dock på att exempelvis sportskytteklubbar kan komma att drabbas av mycket administration kring hanteringen av vapenmagasin. Det finns också oklarheter kring hur hanteringen av magasin som inte har en tydlig ägare ska ske.

Enligt regeringen är syftet med förslaget att reglera vapenmagasin som hittas av polisen i kriminella miljöer. I dag saknas en reglering av vapenmagasin i Sverige. Detta innebär, enligt regeringens proposition, att om ett vapenmagasin påträffas i en kriminell miljö kan det hända att magasinet inte kan beslagtas, och det händer även att magasin som har omhändertagits av polisen måste lämnas tillbaka till gängkriminella. Detta är enligt min mening en orimlig ordning. Det måste dock ställas mot att regeringens förslag riskerar att gå långt över vad EU:s vapendirektiv kräver. Jag är även bekymrad över att regeringens lagförslag är otydlig när det gäller definitionen av vapenmagasin.

Som framgår ovan har jag en del betänkligheter kring effekterna av regeringens lagförslag. Jag väljer trots det att ställa mig bakom förslaget eftersom regeringens tydliga syfte är att komma åt illegala vapenmagasin som används i kriminella miljöer. Mitt ställningstagande grundar sig även på att jag utgår från att alla förslag omkring reglering av vapenmagasin skulle utvärderas efter att de varit i kraft en tid för att se att syftet, det vill säga att reglera de illegala vapenmagasinen, har uppnåtts och att legala vapenägare inte drabbats. Om det skulle visa sig att legala vapenägare som jägare och sportskyttar skulle ha drabbats orimligt hårt av regeringens förslag förutsätter jag att regeringen hade återkommit med förslag till ändringar.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:58 Reglering av vapenmagasin:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67).

Följdmotionerna

2019/20:3461 av Johan Hedin (C):

1. Riksdagen avslår propositionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en rättssäker, proportionerlig och funktionell sammanhållen vapenlagstiftning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att licenshanteringen ska överföras från polisen till en specialiserad myndighet i enlighet med det som anförs i motionen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regleringen av vapenmagasin i övrigt och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3465 av Johan Forssell m.fl. (M, KD):

1. Riksdagen avslår proposition 2019/20:58 Reglering av vapenmagasin.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snabbutreda och återkomma med förslag om en ny befogenhet att beslagna och förverka löstagbara magasin och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3468 av Johan Pehrson m.fl. (L):

1. Riksdagen avslår propositionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska ta fram förslag till lagstiftning med innebörden att den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning utan särskilt tillstånd ska få inneha löstagbara vapenmagasin, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:3474 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

1. Riksdagen avslår proposition 2019/20:58 Reglering av vapenmagasin.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förverkande av vapenmagasin och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i vapenlagen
(1996:67)

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om vapenlagen (1996:67)

dels att 1 kap. 1 och 8 §§, 1 a kap. 7 §, 2 kap. 1, 8 och 9 och 11–15 §§, 3 kap. 10 §, 5 kap. 1–4 §§, 6 kap. 2 och 4 §§, 7 kap. 1–4 §§, 8 kap. 1–3 §§, 9 kap. 2, 4, 5 och 7 §§, 11 kap. 1–3 §§, rubrikerna till 5, 7 och 8 kap. och rubrikerna närmast före 2 kap. 11 § och 6 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 6 kap. ska lyda ”Återkallelse, omhändertagande och anmälningsskyldighet”,

dels att rubriken närmast före 2 kap. 3 § ska lyda ”Tillstånd att inneha skjutvapen, ammunition eller löstagbara magasin”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag gäller skjutvapen och ammunition samt vissa föremål som i lagen jämföras med skjutvapen.

Denna lag gäller skjutvapen, ammunition och *löstagbara magasin* samt vissa föremål som i lagen jämföras med skjutvapen.

8 §²

I fråga om skjutvapen som innehas av staten gäller endast 1 a kap. 6–11 §§ och 2 a kap. 5 §. Lagen gäller inte ammunition som innehas av staten.

I fråga om skjutvapen som innehas av staten gäller endast 1 a kap. 6–11 §§ och 2 a kap. 5 §. Lagen gäller inte ammunition *eller löstagbara magasin* som innehas av staten.

I fråga om skjutvapen och ammunition som tillverkas för staten gäller endast 2 a kap. 1–4 och 6 §§.

1 a kap.7 §³

Polismyndigheten ska med hjälp av automatiserad behandling föra separata register över

¹ Jfr rådets direktiv 91/477/EEG av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 av den 17 maj 2017 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen.

² Senaste lydelse 2014:591.

³ Senaste lydelse 2014:895.

1. personer och organisationer som enligt denna lag har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition eller tillstånd att låna skjutvapen samt personer som tillhör hemvärnets personal och som av Försvarsmakten har tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden (vapeninnehavarregistret),

2. de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt denna lag samt skjutvapen som upphittats eller anmälts stulna eller försvunna (vapenregistret),

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att driva handel med skjutvapen, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva handel med skjutvapen, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (vapenhandlarregistret), och

4. sammanslutningar som har auktoriserats enligt denna lag (registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte).

Av vapeninnehavarregistret får det inte framgå vilka vapen som Försvarsmakten har tilldelat någon som tillhör hemvärnets personal. Registret får inte användas för att göra automatiserade sammanställningar över personer som tillhör hemvärnets personal.

2 kap.

1 §⁴

Tillstånd krävs för att

- | | |
|--|---|
| a) inneha skjutvapen eller ammunition, | a) inneha skjutvapen, ammunition eller <i>löstagbara magasin</i> , |
| b) driva handel med skjutvapen, | |
| c) yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn, eller | d) föra in skjutvapen, ammunition eller <i>löstagbara magasin</i> till Sverige. |
| d) föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige. | |

Tillstånd krävs inte för den som har fyllt arton år om vapnet har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförliga skjutvapen (effektbegränsade vapen) och vapnet är

1. ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen eller ett vapen med ett annat liknande utskjutningsmedel och är avsett för målskjutning, eller

2. ett harpunvapen.

Tillstånd krävs inte heller om innehavaren har lånat vapnet enligt bestämmelserna i 3 kap. 1 a eller 7 §.

⁴ Senast lydelse 2014:895.

Tillstånd krävs inte heller för verksamhet som omfattas av tillstånd enligt 3 eller 4 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

8 §⁵

Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får utan särskilt tillstånd inneha ammunition till vapnet, om *ammunitionen* är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapnet *avser*.

Tillstånd att i andra fall inneha ammunition får meddelas enskilda personer samt sådana sammanslutningar och huvudmän för museer som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, om det skäligen kan antas att *ammunitionen* inte kommer att missbrukas.

Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får utan särskilt tillstånd inneha ammunition *och löstagbara magasin* till vapnet, om *egendomen* är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapnet.

Tillstånd att i andra fall inneha ammunition *och löstagbara magasin* får meddelas enskilda personer samt sådana sammanslutningar och huvudmän för museer som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, om det skäligen kan antas att *egendomen* inte kommer att missbrukas.

9 §

Skjutvapen eller ammunition får överlätas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha *vapnet eller ammunitionen*. Om ammunition överläts genom ombud *skall ombudet* ha eget vapentillstånd.

Skjutvapen, ammunition eller *löstagbara magasin* får överlätas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha *egendomen*. Om ammunition *eller löstagbara magasin* överläts genom *ett ombud ska* ombudet ha eget vapentillstånd.

Tillstånd att föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige

Tillstånd att föra in skjutvapen, ammunition eller löstagbara magasin till Sverige

11 §

För tillstånd att föra in skjutvapen till Sverige gäller samma förutsättningar som för tillstånd att inneha vapnen enligt 3–6 §§.

Tillstånd att föra in ammunition får meddelas den som har rätt att inneha *ammunitionen* i Sverige, om det skäligen kan antas att *ammunitionen* inte kommer att missbrukas.

Tillstånd att föra in ammunition *eller löstagbara magasin* får meddelas den som har rätt att inneha *egendomen* i Sverige, om det skäligen kan antas att *den* inte kommer att missbrukas.

⁵ Senaste lydelse 2000:147.

12 §⁶

Införseltillstånd ger rätt att under den begränsade tid och för det ändamål som anges i tillståndet i Sverige inneha de skjutvapen och den ammunition som förts hit med stöd av tillståndet. Tillståndet gäller under förutsättning att *vapnen och ammunitionen* förs in inom sex månader från dagen för tillståndet eller den längre tid som Polismyndigheten bestämmer.

Införseltillstånd ger rätt att under den begränsade tid och för det ändamål som anges i tillståndet i Sverige inneha de skjutvapen, den ammunition och *de löstagbara magasin* som förts hit med stöd av tillståndet. Tillståndet gäller under förutsättning att *egendomen* förs in inom sex månader från dagen för tillståndet eller den längre tid som Polismyndigheten bestämmer.

13 §⁷

Skjutvapen eller ammunition får föras in till Sverige utan särskilt tillstånd i följande fall:

a) Enskilda personer får föra in de skjutvapen och den ammunition som de i Sverige har rätt att inneha för personligt bruk. Detta gäller också sådana sammanslutningar, huvudmän för museer och bevakningsföretag som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen.

b) Enskilda personer, som har permanent tillstånd från behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge att där inneha jakt- eller tävlingsskjutvapen för eget bruk, får medföra dessa vapen med tillhörande ammunition

– vid vistelse i Sverige för tillfällig användning vid jakt eller tävling här,

– vid resa genom Sverige till Danmark, Finland eller Norge i anslutning till tillfällig användning vid jakt eller tävling i något av dessa länder.

Den som har fört in vapen och ammunition för sådan jakt eller tävling i Sverige som avses i första

Skjutvapen, ammunition eller *löstagbara magasin* får föras in till Sverige utan särskilt tillstånd i följande fall:

a) Enskilda personer får föra in de skjutvapen, den ammunition och *de löstagbara magasin* som de i Sverige har rätt att inneha för personligt bruk. Detta gäller också sådana sammanslutningar, huvudmän för museer och bevakningsföretag som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen.

b) Enskilda personer som har permanent tillstånd från *en* behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge att där inneha jakt- eller tävlingsskjutvapen för eget bruk, får medföra dessa vapen med tillhörande ammunition *och löstagbara magasin*

– vid vistelse i Sverige för tillfällig användning vid jakt eller tävling här,

– vid resa genom Sverige till Danmark, Finland eller Norge i anslutning till tillfällig användning vid jakt eller tävling i något av dessa länder.

Den som har fört in vapen, ammunition och *löstagbara magasin* för sådan jakt eller tävling

⁶ Senaste lydelse 2014:591.

⁷ Senaste lydelse 2006:386.

stycket b får utan tillstånd inneha vapnen och ammunitionen i Sverige under högst tre månader från dagen för införandet.

i Sverige som avses i första stycket b får utan tillstånd inneha egendomen i Sverige under högst tre månader från dagen för införandet.

14 §⁸

Skjutvapen och ammunition får inte förvaras på tullager eller i frizon utan medgivande av Polismyndigheten.

Skjutvapen, ammunition och löstagbara magasin får inte förvaras på tullager eller i frizon utan medgivande av Polismyndigheten.

15 §⁹

Skjutvapen eller ammunition, som en resande fört med till Sverige för personligt bruk men inte haft rätt att föra in, får åter föras ut, om egendomen anmäls i behörig ordning för Tullverket. Vapnen och ammunitionen tillfaller staten om egendomen inte förs ut inom antingen fyra månader efter en sådan anmälan eller den längre tid därefter som Tullverket i det enskilda fallet bestämmer. I ett sådant fall skall egendomen behandlas som om den hade förklarats förverkad.

Skjutvapen, ammunition och löstagbara magasin, som en resande fört med till Sverige för personligt bruk men inte haft rätt att föra in, får föras ut om egendomen anmäls i behörig ordning för Tullverket. Egendomen tillfaller staten om den inte förs ut inom antingen fyra månader efter en sådan anmälan eller inom den längre tid som Tullverket i det enskilda fallet bestämmer. I ett sådant fall ska egendomen behandlas som om den hade förklarats förverkad.

3 kap.

10 §¹⁰

Den som har tillstånd att låna skjutvapen får under den tid som han eller hon innehar ett vapen som lån utan särskilt tillstånd även inneha ammunition till vapnet.

Den som har tillstånd att låna skjutvapen får under den tid som han eller hon innehar ett vapen som lån även inneha ammunition och löstagbara magasin till vapnet utan särskilt tillstånd.

5 kap. Förvaring och transport av skjutvapen och ammunition

5 kap. Förvaring och transport av skjutvapen, ammunition och löstagbara magasin

1 §

Den som innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att ta hand

Den som innehar skjutvapen, ammunition eller löstagbara

⁸ Senaste lydelse 2016:268.

⁹ Senaste lydelse 1999:433.

¹⁰ Senaste lydelse 2006:386.

om egendomen och hålla den under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt den.

magasin är skyldig att ta hand om egendomen och hålla den under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt den.

2 §¹¹

När skjutvapen inte *brukas*, *skall* de förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme.

Trots vad som sägs i första stycket får effektbegränsade skjutvapen samt sådana föremål som enligt 1 kap. 3 § jämföras med skjutvapen förvaras på annat betryggande sätt så att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt dem. Ammunition *skall* förvaras under säkert lås eller på något annat lika betryggande sätt.

När skjutvapen inte *används ska* de förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme.

Effektbegränsade skjutvapen samt sådana föremål som enligt 1 kap. 3 § jämföras med skjutvapen får *dock* förvaras på annat betryggande sätt så att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt dem. Ammunition *och löstagbara magasin ska* förvaras under säkert lås eller på något annat lika betryggande sätt.

3 §¹²

En innehavare får lämna över sitt skjutvapen eller sin ammunition till någon annan för förvaring om han eller hon inte själv kan ta hand om egendomen eller om det annars finns särskilda skäl. För sådan förvaring krävs tillstånd om inte utlåning i motsvarande fall är tillåten enligt 3 kap. Vid tillståndsprövningen ska Polismyndigheten särskilt beakta möjligheten för mottagaren att erbjuda en säker förvaring. Tillståndet ska tidsbegränsas.

En innehavare får lämna över sitt skjutvapen, sin ammunition eller *sina löstagbara magasin* till någon annan för förvaring, om han eller hon inte själv kan ta hand om egendomen eller om det annars finns särskilda skäl. För sådan förvaring krävs tillstånd om inte utlåning i motsvarande fall är tillåten enligt 3 kap. Vid tillståndsprövningen ska Polismyndigheten särskilt beakta möjligheten för mottagaren att erbjuda en säker förvaring. Tillståndet ska tidsbegränsas.

Den som förvarar vapnet får använda det endast om han eller hon har tillstånd att inneha vapen av samma typ.

4 §¹³

Den som skickar eller transporterar ett skjutvapen eller ammunition *skall* vidta betryggande åtgärder för att

Den som skickar eller transporterar ett skjutvapen, ammunition eller *löstagbara magasin ska* vidta betryggande åtgärder för att

¹¹ Senaste lydelse 2000:147.

¹² Senaste lydelse 2014:591.

¹³ Senaste lydelse 2000:147.

förhindra att någon obehörig kommer åt *vapnet eller ammunitionen*. Vapnet skall vara oladdat och, *om det lämpligen kan ske*, isärtaget och nerpackat.

förhindra att någon obehörig kommer åt *egendomen*. Vapnet ska vara oladdat och, *i den utsträckning det är möjligt och lämpligt*, isärtaget och nerpackat.

6 kap.

2 §¹⁴

Ett tillstånd att inneha ammunition ska återkallas av Polismyndigheten om

- a) förutsättningarna för tillståndet inte längre finns,
- b) tillståndshavaren har missbrukat *sin ammunition*, eller
- c) det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet.

Ett tillstånd att inneha ammunition *eller löstagbara magasin* ska återkallas av Polismyndigheten om

- b) tillståndshavaren har missbrukat *den egendom som tillståndet gäller*, eller

Omhändertagande av vapen, ammunition och tillståndsbevis

Omhändertagande av vapen, ammunition, löstagbara magasin, och tillståndsbevis¹⁵

4 §¹⁶

Polismyndigheten ska besluta att ett vapen med tillhörande ammunition och tillståndsbevis ska tas om hand om

- a) det finns risk att vapnet missbrukas, eller
- b) det är sannolikt att tillståndet att inneha vapnet kommer att återkallas och särskilda omständigheter inte talar emot ett omhändertagande.

Om risken för missbruk är överhängande, får egendomen tas om hand även utan ett sådant beslut. En sådan åtgärd får vidtas av polismän, jakttillsynsmän som länsstyrelsen förordnat, personal vid Kustbevakningen och Tullverket eller särskilt förordnade tjänstemän vid länsstyrelsen. Åtgärden ska skyndsamt anmälas till Polismyndigheten, som omedelbart ska pröva om omhändertagandet ska bestå.

7 kap. Inlösen av vapen och ammunition

7 kap. Inlösen av vapen, ammunition och löstagbara magasin

¹⁴ Senaste lydelse 2014:591.

¹⁵ Senaste lydelse 2012:306.

¹⁶ Senaste lydelse 2014:591.

1 §

Skjutvapen eller ammunition *skall* lösas in av staten om a

a) tillståndet att inneha *vapnet* eller *ammunitionen* har återkallats utan att *egendomen* samtidigt har förklarats förverkad eller tagits i beslag,

b) innehavaren har avlidit,

c) ansökan har avslagits i fråga om tillstånd att inneha ett vapen eller ammunition som förvärvats genom arv, testamente eller bodelning, eller

d) domstol har beslutat att ett vapen eller ammunition, som någon innehar utan att ha rätt till det, inte *skall* förverkas eller åklagaren i ett sådant fall har beslutat att inte föra talan om förverkande.

Skjutvapen, ammunition eller *löstagbara magasin* ska lösas in av staten om

a) tillståndet att inneha *egendomen* har återkallats utan att *den* samtidigt har förklarats förverkad eller tagits i beslag,

c) ansökan har avslagits i fråga om tillstånd att inneha ett vapen, ammunition eller *löstagbara magasin* som förvärvats genom arv, testamente eller bodelning, eller

d) *en* domstol har beslutat att ett vapen, ammunition eller *löstagbara magasin*, som någon innehar utan att ha rätt till det, inte *ska* förverkas eller åklagaren i ett sådant fall har beslutat att inte föra talan om förverkande.

2 §

Ett skjutvapen eller ammunition *skall* inte lösas in, om *egendomen* lämnas för skrotning eller överläts till någon som har rätt att inneha *vapnet* eller *ammunitionen* och om detta görs inom

a) ett år från det att innehavaren avled, eller

b) tre månader från det att tillståndet att inneha *vapnet* eller *ammunitionen* återkallades, ansökan om innehav avslogs, beslut i förverkandefrågan meddelades av domstol eller åklagare eller beslaget hävdes.

Vapnet eller *ammunitionen* *skall* inte heller lösas in, om ansökan om tillstånd att inneha *vapnet* görs inom samma tid. *Avslås* ansökan *skall* *vapnet* eller *ammunitionen* lösas in, om *egendomen* inte inom tre månader från dagen för beslutet i tillståndsärendet överläts till någon som har rätt att inneha *den*.

Polismyndigheten får medge förlängning av tidsfristerna, varje gång med högst sex månader.

Ett skjutvapen, ammunition eller *löstagbara magasin* *ska* inte lösas in om *egendomen* lämnas för skrotning eller överläts till någon som har rätt att inneha *den* och om detta görs inom

b) tre månader från det att tillståndet att inneha *vapnet*, *ammunitionen* eller *de löstagbara magasin* återkallades, ansökan om innehav avslogs, beslut i förverkandefrågan meddelades av *en* domstol eller *en* åklagare eller beslaget hävdes.

Vapnet, *ammunition* eller *de löstagbara magasin* *ska* inte heller lösas in om ansökan om tillstånd att inneha *egendomen* görs inom samma tid. *Om* ansökan *avslås* *ska* *egendomen* lösas in, om *den* inte inom tre månader från dagen för beslutet i tillståndsärendet överläts till någon som har rätt att inneha *den*.

3 §¹⁷

Innehavare av ett skjutvapen eller ammunition som ska lösas in är skyldig att enligt Polismyndighetens beslut lämna över *vapnet eller ammunitionen* till myndigheten eller den som myndigheten bestämmer. Om det finns ett tillståndsbevis eller någon annan motsvarande handling, ska även den lämnas över till Polismyndigheten.

Innehavare av ett skjutvapen, ammunition eller *löstagbara magasin* som ska lösas in är skyldig att enligt Polismyndighetens beslut lämna över *egendomen* till myndigheten eller den som myndigheten bestämmer. Om det finns ett tillståndsbevis eller någon annan motsvarande handling, ska även den lämnas över till Polismyndigheten.

4 §

För vapen eller ammunition som löses in *skall* betalas ersättning med ett belopp som motsvarar marknadsvärdet.

För vapen, ammunition eller *löstagbara magasin* som löses in *ska en* ersättning betalas med ett belopp som motsvarar marknadsvärdet.

8 kap. Vapen och ammunition i dödsbo och konkursbo

8 kap. Vapen, ammunition och löstagbara magasin i dödsbon och konkursbon

1 §

Skjutvapen och ammunition som ingår i ett dödsbo eller ett konkursbo får utan särskilt tillstånd innehas av den som har tagit hand om boet till dess

Skjutvapen, ammunition och *löstagbara magasin* som ingår i ett dödsbo eller ett konkursbo, får utan särskilt tillstånd innehas av den som har tagit hand om boet till dess

a) egendomen har överlåtits till någon som är berättigad att inneha den,
b) egendomen *skall* överlämnas enligt 2 § eller, i fråga om *dödsbo*, 7 kap. 3 §, eller
c) i fråga om konkursbon, konkursen har avslutats.

b) egendomen *ska* överlämnas enligt 2 § eller, i fråga om *dödsbon* enligt 7 kap. 3 §, eller

2 §¹⁸

Om skjutvapen eller ammunition ingår i ett dödsbo eller ett konkursbo, får Polismyndigheten besluta att egendomen tills vidare ska förvaras av myndigheten eller någon annan som myndigheten anvisar, när det finns särskild anledning till det. Den som har

Om skjutvapen, ammunition eller *löstagbara magasin* ingår i ett dödsbo eller ett konkursbo, får Polismyndigheten besluta att egendomen tills vidare ska förvaras av myndigheten eller någon annan som myndigheten anvisar, när det finns särskild anledning till det.

¹⁷ Senaste lydelse 2014:591.

¹⁸ Senaste lydelse 2014:591.

hand om boet är i så fall skyldig att efter Polismyndighetens beslut lämna över *vapnen och ammunitionen* till den som ska förvara egendomen.

Den som har hand om boet är i så fall skyldig att efter Polismyndighetens beslut lämna över *egendomen* till den som ska förvara egendomen.

3 §

Bestämmelser om inlösen av vapen och ammunition i *dödsbo* finns i 7 kap.

Bestämmelser om inlösen av vapen, ammunition och *löstagbara magasin* i *dödsbon* finns i 7 kap.

9 kap.

2 §¹⁹

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) missbrukar rätten att inneha ett skjutvapen genom att använda det för något annat ändamål än det som han eller hon är berättigad till,

b) bryter mot bestämmelserna om överlämnande till förvaring hos någon annan i 5 kap. 3 § första stycket eller om transport i 5 kap. 4 § eller mot villkor i fråga om förvaring av vapen som meddelats med stöd av denna lag,

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen eller ammunition som innehas av sammanslutningar, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

d) innehar ammunition utan att ha rätt till det *eller inte följer ett beslut att lämna över ammunition för inlösen*,

e) överlåter ammunition till någon som inte har rätt att inneha *ammunition*,

f) driver handel med skjutvapen utan tillstånd,

g) medför skjutvapen i strid med bestämmelserna i 5 kap. 6 §,

h) bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § d genom att olovligen överföra vapen eller ammunition till ett annat land, eller

i) förvarar ett skjutvapen åt någon annan utan att föreskrivet tillstånd till förvaringen finns eller bryter mot bestämmelserna om användning vid förvaring i 5 kap. 3 § andra stycket.

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen, ammunition eller *löstagbara magasin* som innehas av sammanslutningar, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

d) innehar ammunition *eller ett löstagbart magasin* utan att ha rätt till det,

e) överlåter ammunition *eller ett löstagbart magasin* till någon som inte har rätt att inneha *egendomen*,

i) förvarar ett skjutvapen, *ammunition eller ett löstagbart magasin* åt någon annan utan att *något* föreskrivet tillstånd till förvaringen finns, eller bryter mot bestämmelserna om användning

¹⁹ Senaste lydelse 2014:894.

vid förvaring i 5 kap. 3 § andra stycket.

I ringa fall ska inte dömas till ansvar för otillåtet innehav av ammunition eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 §.

I ringa fall ska *det* inte dömas till ansvar för otillåtet innehav av ammunition, *ett lösttagbart magasin* eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan döms det inte om gärningen är belagd med straff enligt 1 eller 1 a §.

4 §²⁰

Bestämmelser om straff för olovlig införsel av vapen eller ammunition och för försök till sådant brott finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Bestämmelser om straff för olovlig införsel av vapen, ammunition eller *lösttagbara magasin* och för försök till sådant brott finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

5 §²¹

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a §, 1 b § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för *vapnet eller ammunitionen* kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras *förverkad*.

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a §, 1 b § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition *och lösttagbara magasin* som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för *att förklara egendomen förverkad* kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition *och lösttagbara magasin* som hör till vapnet förklaras *förverkade*.

Det som föreskrivs i första stycket om ett vapen ska också gälla en vapendel.

Utbyte av brott enligt denna lag ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

7 §²²

Om någon frivilligt lämnar in skjutvapen eller ammunition till Polismyndigheten, får åtal mot honom eller henne för olovligt innehav av *vapnet eller ammunitionen* väckas av åklagaren

Om någon frivilligt lämnar in skjutvapen, ammunition eller *lösttagbara magasin* till Polismyndigheten, får åtal för olovligt innehav av *egendomen* väckas mot honom eller henne av

²⁰ Senaste lydelse 2000:1257.

²¹ Senaste lydelse 2014:894.

²² Senaste lydelse 2014:591.

endast om det är motiverat från allmän synpunkt.

åklagaren endast om det är motiverat från allmän synpunkt.

Lydelse enligt prop. 2019/20:38

Föreslagen lydelse

11 kap.

1 §

Regeringen får meddela föreskrifter om

a) att denna lag eller vissa föreskrifter i lagen ska tillämpas även i fråga om andra föremål än sådana som anges i 1 kap. 2 och 3 §§, om föremålen är särskilt ägnade att användas vid brott mot någons liv, hälsa eller personliga säkerhet,

b) att anslagsenergin eller utgångshastigheten hos en projektil från ett skjutvapen ska understiga ett visst värde eller att vapnet ska vara konstruerat på ett visst sätt för att vapnet ska anses vara effektbegränsat enligt 2 kap. 1 §,

c) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla innehav av skjutvapen som lämnats över från staten till

– statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen,

– den som för statens räkning tillverkar krigsmateriel, eller

– frivilliga försvarsorganisationer,

d) att tillstånd ska krävas för överföring av skjutvapen eller ammunition från Sverige till ett annat land,

e) att den som avser att föra ut ett skjutvapen från Sverige eller lånar ut ett skjutvapen till någon som är fast bosatt i ett annat land och inte ska använda vapnet endast i Sverige, ska anmäla detta till Polismyndigheten,

f) att denna lag inte ska gälla i fråga om skjutvapen och ammunition som en företrädare för en annan stats myndighet medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller vid resa för tjänsteändamål genom Sverige, och

c) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla innehav av skjutvapen *eller löstagbara magasin* som lämnats över från staten till

– statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen,

– den som för statens räkning tillverkar krigsmateriel, eller

– frivilliga försvarsorganisationer,

f) att denna lag inte ska gälla i fråga om skjutvapen, ammunition och *löstagbara magasin* som en företrädare för en annan stats myndighet medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller vid resa för tjänsteändamål genom Sverige, och

g) storleken på de avgifter som får tas ut enligt 2 kap. 19 §, och

h) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla införsel av skjutvapen som lämnats över från staten till statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, eller ammunition till sådana vapen.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §²³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- a) undantag från kravet på tillstånd för att inneha start- eller signalvapen,
- b) krav på skjutskicklighet, utbildning, ålder och de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd att inneha eller låna skjutvapen,
- c) krav på kunskap för att få tillstånd att driva handel med skjutvapen och vad som i övrigt ska gälla vid sådan handel

d) vad som ska iaktas utöver bestämmelserna i 4 kap. vid ändring och reparation av skjutvapen,

- e) krav på vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av andra vapen än effektbegränsade vapen och på sammanslutningars förvaring av ammunition,

e) krav på vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av andra vapen än effektbegränsade vapen och på sammanslutningars förvaring av ammunition *eller löstagbara magasin,*

f) de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag,

g) utfärdande av europeiska skjutvapenpass till dem som har tillstånd att inneha skjutvapen i Sverige,

h) förutsättningar för och förfaringsätt vid medgivande av att personer bosatta i Sverige ska få tillstånd att förvärva skjutvapen i ett annat land,

i) krav på att den som förvärvat ett skjutvapen i Sverige och som är bosatt i ett främmande land ska underrätta den staten om förvärvet,

j) kraven för auktorisation enligt 2 kap. 17 §, och

- k) vad som ska iaktas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen och ammunition.

k) vad som ska iaktas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen, ammunition och *löstagbara magasin.*

3 §²⁴

Regeringen får besluta att lagen inte *skall* gälla skjutvapen och ammunition som innehåses av en främmande stats militära styrka som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.

Regeringen får besluta att lagen inte *ska* gälla skjutvapen, ammunition och *löstagbara magasin* som innehåses av en främmande stats militära styrka som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2020.

²³ Senaste lydelse 2014:895.

²⁴ Senaste lydelse 2004:1005.

2. Den som innehar eller förvarar lösttagbara magasin för vilka det enligt 2 kap. 1 § eller 5 kap. 3 § i den nya lydelsen krävs tillstånd får inte inneha eller förvara magasinerna utan sådant tillstånd till utgången av oktober 2020 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts dessförinnan, till dess ansökan om tillstånd prövats slutligt.